

[Johs. Christiansen.]

bliver professor Niels Bohr, der skal lede netop denne gruppe. Hans verdensanerkendte fortjenester på atomforskningens område kvalificerer ham jo i enestående grad dertil.

Der er enighed om, at gruppelederne straks påbegynder arbejdet og i mindre udstrækning knytter medarbejdere dertil. De vil dog først på det næste rådsmøde give meddelelse om, hvor stor en del af deres tid de kan stille til rådighed. Dette rådsmøde skal efter planen finde sted 20.—23. juni, nemlig i fortsættelse af en videnskabelig konference om hele denne sag, der er fastlagt til dagene 3.—19. juni her i København. På rådsmødet vil man så iøvrigt fastlægge arbejdet mere i detaljer, ligesom gruppernes arbejdssted vil blive bestemt og et endeligt budget søgt fastlagt. Det er værd at bemærke, at det var den danske delegation på Paris-mødet, professorerne H. M. Hansen og Jakob Nielsen med professorerne Niels Bohr og J. C. Jacobsen som sagkyndige rådgivere, der udarbejdede forslaget om konferencen i København. Dette giver, synes jeg, Danmark en smuk placering i det store arbejde for atomenergiens udnyttelse til fredelige formål, der nu søges taget op på et mere effektivt og forhåbentlig frugtbringende grundlag.

Efter forslaget bestemmelser har det nystiftede forskningsråd på mellemfolkelig basis en foreløbig arbejdsperiode på 18 måneder. Rådet skal jævnsides med det forberedende arbejde med henblik på oprettelsen af et internationalt laboratorium organisere også andre former for videnskabeligt samarbejde, hvilket jeg finder er ganske overordentlig interessant og meget tiltalende. Dets arbejdsområde er som allerede nævnt fysisk forskning vedrørende atomkerner, men det skal — det vil jeg gerne understrege — alene beskæftige sig med grundvidenskabelig forskning, ligesom dets opgaver vil blive af klar og utvivlsom fredsmæssig karakter.

Et andet forhold, som også jeg ønsker fremhævet ved denne lejlighed, er allerede påpeget af ærede forudgående talere, nemlig at rådet står åbent for deltagelse også af andre nationer end de ti, der står bag dets oprettelse. Ethvert europæisk land, der er villigt til at deltage i samarbejdet på grundlag af fri, gensidig udveksling af personer, videnskabelige oplysninger og teknik indenfor rådets arbejdsfelt, er velkommen til at melde sig. Alt i denne forbindelse sker uden hemmeligholdelse af nogen art. Dette viser klart, at den tanke, som dækker rådets oprettelse, ligger fjernt fra militære formål.

Det betydningsfulde videnskabelige samarbejde, som det nu planlagte forskningsråd vil være udtryk for, har næppe nogen mulighed for at tage den frygt fra menneskenes sind, som er opstået i atombombens tegn. Det ville være naivt at tro, at rådets oprettelse i sig selv skulle kunne afstedkomme atomrustningskapløbets umiddelbare standning. Derimod er den mulighed tilstede, at et bredt, internationalt videnskabeligt samarbejde som det nu besluttede i det lange løb vil kunne fjerne eller dog stærkt begrænse den mistillid, der ikke mindst som følge netop af atomvidenskabens udvikling opdeler verden i to skarpt adskilte dele. I denne mulighed ligger der et håb, som vi ikke har råd til at se bort fra. Jo flere nationer der efterhånden går ind i et samarbejde som det her foreslåede, og jo mere åbent og frit et sådant samarbejde gennemføres, desto større mulighed er der for, at man netop ad denne vej efterhånden vil kunne få held til at eliminere den gensidige, dødsensfarlige mistænksomhed, der skiller verdens store nationer.

Et håb, ja, men også kun et håb, vil mange indvende. Det gælder imidlertid om i dag som måske ingensinde før, at vi har mod til at sætte vort håb mod tidens tegn. Hvorom alting er, har det råd, talen er om her, hvis tilblivelse er sket under De Forenede Nationers auspicer, sat sig så store opgaver, at disse løst på rette måde vil blive led i en ny epokegørende udviklings- og fremskridtslinie. I dette må også vort land være med.

Jeg anbefaler varmt det foreliggende forslag til hurtigt gennemførelse.

Helge Madsen: Jeg vil gerne kort anbefale forslaget. Efter de ordførertaler, der er blevet holdt, er atomkærforskningen og dens forskellige konsekvenser blevet således gennemgået, at det ikke er nødvendigt, at også jeg siger noget derom.

Men jeg vil gerne stille et spørgsmål til den højtærede udenrigsminister. I forslaget står der, at der skal bruges 200 000 dollars i løbet af 18 måneder; det er jo et ikke ubetydeligt beløb. Danmarks bidrag er, at vi stiller instituttet for teoretisk fysik på Blegdamsvej til rådighed for rådets sektion heroppe, men desuden får vi nu her at vide dels af bemærkningerne og dels af den højtærede udenrigsministers indledning, at man har anset denne vor indsats for forbeskeden, og man vil derfor øge den med et tilskud på 8 000 dollars. Om det er rimeligt, kan vi ikke vurdere her. Naturligvis skal vi tage vor part af udgifterne, men jeg fik det ind-